

[SIVISTYSPALVELUIDEN KEHITTÄMISOHJELMA 2027]

Sivistyspalveluiden kehittämisohjelma 2027

Pieksämäen kaupungin visio 2027

Pieksämäki on itsenäinen, vireä kaupunki, joka omalla aktiivisella elinvoimapolitiikallaan sekä vahvalla kuntataloudellaan kykenee kehittämään ja edistämään kaupungin tulevaisuutta kestäväällä tavalla sekä lisäämään kaupunkilaisten hyvinvointia.

Yleistä

Strategian päivittämisen tavoitteena on valmistautua kaupungin muuttuvaan rooliin alue- sekä sote-uudistuksen toteutuessa sekä samalla turvata laadukkaat ja ajanmukaiset sivistyspalvelut myös tulevaisuudessa.

Strategia sisältää myös toimenpidesuunnitelman, jossa kuvataan konkreettisia toimenpiteitä tavoitteiden saavuttamiseksi.

Kuntien rooli alueuudistuksen jälkeen

Paikallisen osallistumisen, demokratian ja elinvoiman yhteisöjä, jotka hoitavat asukkaiden päättämiä itsehallintotehtäviä ja laissa säädettyjä paikallisia tehtäviä.

- Osaaminen ja sivistys
- Terveys ja hyvinvointi
- Liikunta, kulttuuri ja kirjasto
- Nuorisotoimi
- Paikallinen elinkeinopolitiikka
- Maankäyttö ja rakentaminen

Sivistyksen suunta -asiakirja 2025

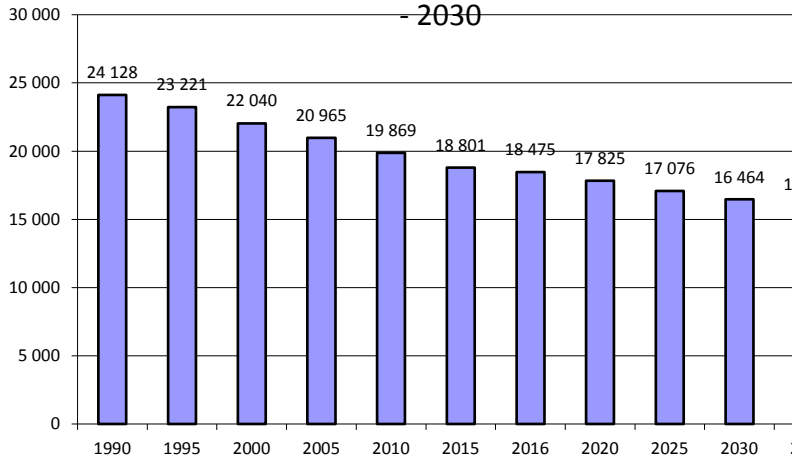
Tätä strategiaa valmisteltaessa on huomioitu myös Kuntaliiton vuonna 2015 valmistunut sivistyspoliittinen ohjelma. Sivistyksen suunta 2025-asiakirjassa linjataan Suomen Kuntaliiton keskeisiä tavoitteita koulutus- ja kulttuuripolitiikassa vuoteen 2025. Ohjelmassa käydään tavoitteita läpi sektoreittain: elinikäinen oppiminen, varhaiskasvatus, esiopetus, perusopetus, nuorten perusopetuksen jälkeinen koulutus, lukiokoulutus, nuorten ammatillinen peruskoulutus, ammattikorkeakoulutus, aikuiskoulutus, vapaa sivistystyö ja kansalaisopistot, kirjasto- ja tietopalvelut, kulttuuripalvelut, liikunta ja nuorisotyö.

Sivistyspalveluiden kuntalaisia koskevat suunnitelmat

Pieksämäen kaupungissa on useita strategisia kuntalaisten palvelujen kehittämistä ohjaavia suunnitelmia, jotka on huomioitu tätä strategiapäivitystä tehtäessä.

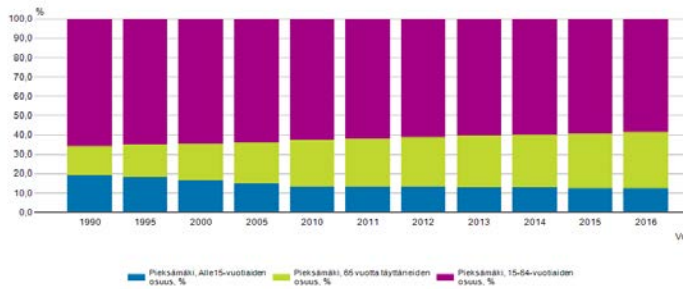
Nykytilanteen kuvaus: Väestöennuste

Väkiluku vuosina 1990 - 2016 ja väkilukuennuste 2017 - 2030

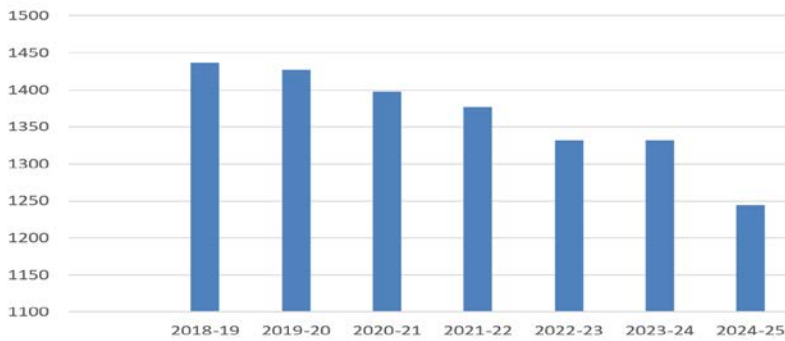
Ikäryhmät

Pieksämäki väestörakenne 1990 - 2016

Lähde: Tilastokeskus

Oppilasennusteet

Kasvatus- ja opetuspalvelut

Tämän hetken palvelunkuvaus lyhyesti

Toiminta-ajatuksena on tuottaa monipuolisia lasten ja nuorten palveluja, joiden kautta tuetaan lasten ja nuorten oppimista, kasvua sekä elämänhallintaa samalla edistään tasa-arvoa ja suvaitsevaisuutta.

Varhaiskasvatus on lapsen suunnitelmallisen ja tavoitteellisen kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostama kokonaisuus, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Lapsen ja perheen tarpeet huomioiden varhaiskasvatusta annetaan päiväkodeissa, perhepäivähoidossa ja ryhmäperhepäivähoitokodeissa. Yksityiset palveluntuottajat ovat tärkeitä yhteistyökumppaneita, joiden toimintaa kaupunki tukee päivähoidon palvelusetelillä. Avoimen varhaiskasvatuksen palveluja tarjotaan Perheiden Talossa.

Esiopetus toteutuu opetussuunnitelman mukaisesti päiväkodeissa ja kyläkouluilla integroituna muiden ikäluokkien kanssa tai omina ryhminään. Perusopetusta annetaan 6 alakoulussa ja yhdessä yläkoulussa. Oppilashuolto, kolmiportaisen tuen järjestäminen, kodin ja koulun yhteistyö, aamu- ja iltapäivätoiminta sekä koulunjälkeinen kerhotoiminta ja kesänuokkaritoiminta ovat keskeinen osa perusopetuksen palvelukokonaisuutta.

Nuorisotoimen kokonaisuus pitää sisällään mm. nuorisotila-, erityisnuoriso-, etsivän nuoriso-, nuorten työpaja-, koulunuorisotyön sekä kulttuurisen ja kansainvälisen nuorisotyön toimintoja. Nuorisotyössä toteutetaan nuorisolain mukaista osallisuustoimintaa ja vastataan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman sekä ohjaamo Pientareen koordinoinnista.

Pieksämäen lukio on aikuistuvan nuoren yksilöllinen kasvupaikka. Pieksämäen lukio on laaja-alainen ja se tarjoaa seutukunnan nuorille monipuoliset valmiudet lukion oppimäärään perustuviin jatko-opintoihin korkeakouluissa ja yliopistoissa sekä ammatillisessa koulutuksessa. Opetusjärjestelyt ovat monimuotoiset ja turvaavat oppilaille opetussuunnitelman mukaan etenemisen ja lukio-opintojen suorittamiseen kolmessa vuodessa. Lukio-opintoja voi suorittaa myös aikuisten opetussuunnitelman mukaan.

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut

Tämän hetken palvelunkuvaus lyhyesti

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden vastuualue tuottaa laadukkaita ja ajanmukaisia kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja opistopalveluja eri-ikäisille kaupunkilaisille yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Seutuopisto mahdollistaa itsensä toteuttamisen, monipuolisen opiskelun sekä elinikäisen oppimisen. Opisto tarjoaa kurssitoimintaa eri puolilla kaupunkia yli 80 toimipisteessä. Taiteen perusopetuksen kuvataiteen yleisen oppimäärän opetuksesta vastaa kuvataidekoulu ja musiikin laajan oppimäärän toteutuksesta Soisalo-opiston musiikkiopisto.

Kirjasto toimii kaikille avoimena ja monipuolisena oppimisympäristönä sekä yhteisöllisenä kokoontumispaikkana. Kulttuuritoimessa kehitetään opetusteatteritoimintaa ja yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa. Liikuntatoimessa jatketaan Hiekanpään liikuntapalvelukeskuksen strategista suunnittelua ja lähiliikuntapaikkojen kehittämistä sekä luontoreittien kehittämistä. Opistossa on tarjolla eri-ikäisille suunnattua kurssitoimintaa, joka tukee kaupunkilaisten hyvinvointia sähköisen hyvinvointikertomuksen tavoitteiden mukaisesti. Kaupunkilaisten osallistuminen opiston toimintaan on vilkasta maan keskiarvoon verrattuna. Opiston rooli maahanmuuttajien kotouttajana ja työtoiminnan yhteistyökumppanina vahvistuu.

Arvot toimintoina

Luottamus

Organisaatiossa: Yksiköiden välillä teemme saumatonta yhteistyötä.

Toimimme tavoitteellisesti, tiedotamme aktiivisesti ja rakennamme uudenlaista toimintakulttuuria.

Kuntalaisille: Kuntalaiset luottavat palveluiden laatuun ja saavutettavuuteen, päätöksentekoon sekä kunnan henkilöstöön ja päättäjiin.

Läpinäkyvyys/avoimuus

Organisaatiossa: Osallistamme kaikilla tasoilla toiminnan ja päätöksenteon.

Kuntalaisille: Kuntalaiset ovat mukana kehittämässä palvelujen järjestämistä. Kuntalaispalautetta keräämme järjestelmällisesti.

Hyvä johtaminen

Organisaatiossa: Luotamme henkilöstön osaamiseen sekä vastuunkantoon. Huolehdimme kaikkien työssä jaksamisesta ja hyvinvoinnista.

Kuntalaisille: Hyvä johtaminen näkyy kuntalaisten suuntaan vastuullisena toimintana.

Inhimillisyys/ihmisläheisyys

Organisaatiossa: Huomioimme yksilön ja kuuntelemme erilaisia näkemyksiä. Tuemme toinen toisiamme.

Kuntalaisille: Kuntalainen kokee olevansa tärkeä ja hänen yksilölliset tarpeet huomioidaan mahdollisuuksien mukaan.

Yhteisöllisyys

Organisaatiossa: Suunnittelemme ja teemme työtä yhdessä yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

Kuntalaisille: "Ollaan Pieksämäkeläisiä". Kunta koetaan yhteistyön mahdollistajana: kunta, maakunta, kolmas sektori, yritykset, kuntalaiset.

Rohkeus/Visionäärisyys

Organisaatiossa: Uskomme tulevaisuuteen ja mahdollisuuksiin. Kokeilemme rohkeasti ja sallimme epäonnistumisen.

Kuntalaisille: Kunta sekä palvelut muuttuvat tulevaisuusorientoituneesti.

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden kehittämisohjelma

Strateginen päämäärä	Toimenpide	Aikataulu	Vastuutaho
1. Elinvoiman lisääminen <ul style="list-style-type: none"> Kaupunki kehittää ja luo uusia kuntalaislähtöisiä palveluja. 	Elinvoiman lisääminen kuntalaisten hyvinvointia ja osallisuutta tukemalla	2019 ->	
	Kulttuurista hyvinvointia maakunnallisen suunnitelman jalkauttaminen esim. kulttuurin saavutettavuuden ja osallisuuden lisääminen.		Kulttuuritoimi
	Kulttuuritoimen ja kirjastotoimen mittariston laadinta.		KuVajory
	Poleenin Teatterin omien tuotantojen kehittäminen ja valtakunnallisten vierailuesitysten hankkiminen.		Kulttuuri/seutuopis
	Paikallisten teatteriryhmien tukeminen avustuksin ja palkkaamalla kyläteattereiden tueksi opintoryhmien ohjaajia.		Kulttuuri/seutuopis
	Huolehditaan konserttien ja viihdetarjonnan tasokkuudesta.		Kulttuuri/seutuopis
	Museon ja kirjaston kokoelmapoliittisen ohjelman jatkuva päivittäminen.		Kulttuuri/teatteri
	Monipuolisen lastenkulttuuritarjonnan turvaaminen.		Kulttuuri/seutuopis t
	Lainattavien palvelutuotteiden laajentaminen hyvinvoinnin edistämiseksi.		Kirjastotoimi
	Digitaalisen aineiston ja yleisen markkinoinnin tehostaminen.		Kirjastotoimi/kaikki
Terveyden edistäminen fyysisen aktiivisuuden keinoin eri ikäryhmissä: <ul style="list-style-type: none"> elintapaohjaustoiminnan kehittäminen kehitetään kurssitoimintaa kuntalaisten toiveiden mukaisesti etsitään uusia toiminnan muotoja yhteistyössä mm. järjestöjen kanssa. 		Liikuntatoimi/seutu-opisto	
		Liikuntatoimi/kaikki	
		seutuopisto	
		Kaikki	

Strateginen päämäärä	Toimenpide	Aikataulu	Vastuutaho
2. Hyvinvoinnin edistäminen ja lisääminen <ul style="list-style-type: none"> Kaupunki edistää kaupunkilaisten terveyttä ja hyvinvointia kehittämällä kulttuuri- ja liikuntamahdollisuuksia. Kaupunki luo mahdollisuudet monipuoliseen koulutukseen, joka vastaa myös paikallisen elinkeino-elämän tarpeisiin. 	Kootaan palvelut selkeiksi eri ikäryhmille suunnatuiksi hyvinvointia tukeviksi kokonaisuuksiksi	2019 ->	
	Jatketaan Hiekanpään alueen kokonaisvaltaista ja laajamittaista kehittämistyötä monitoimiset tilat huomioiden.		Liikuntatoimi/kaikki
	Otetaan eri-ikäiset kuntalaiset mukaan suunnittelemaan tarjontaa.		Kaikki
	Osallisuuden lisääminen tarjoamalla monipuolista kurssitoimintaa.		Seutuopisto
	Kehitetään Kulttuurikaveri -toimintaa yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa.		Kulttuuritoimi
	Palvelujen hintatasojen pitäminen kohtuullisena.		Kaikki
	Palvelujen saatavuuden turvaaminen mm. tarjoamalla maksuttomia palveluja esim. kirjaston kotipalvelutoiminnan kehittäminen, lukukoiratoiminnan kehittäminen, lukuneuvojan palvelut, matineat ja yleisluennot sekä yhteislaulutilaisuudet.		Kirjasto/seutuopisto
	Kirjaston omatoimiajasta tiedottaminen.		Kirjastotoimi
Eri-ikäisten liikuntamahdollisuuksien tukeminen monimuotoistamalla palveluja: lasten leiritoiminnan ja Liikkuva koulu-toiminnan kehittäminen, soveltavan liikunnan lisääminen, uimahallin tapahtumatuotannon ja erilaisten ryhmätoimintojen monipuolistaminen sekä Vedenjakaja -reitistön markkinoinnin ja toimintojen kehittäminen.		Liikuntatoimi/seutu-opisto	
Noudatetaan kaupungin hyvinvointisuunnitelman tavoitteita		Kaikki	

Strateginen päämäärä	Toimenpide	Aikataulu	Vastuutaho
3. Aluekehittämisen mahdollistava kuntatalous <ul style="list-style-type: none"> Kaupunki kehittää toiminta-mahdollisuuksia yrityksille ja luo vetovoimaa työllistymisen ja asumisen mahdollisuuksien parantamiseksi. 	Päivitetään palvelurakennesuunnitelmia jatkuvana toimintana.	2019 ->	Kaikki
	Jokaisen rakennusinvestoinnin kohdalla tehdään perusteellinen palvelutarvekartoitus koko alueen tarpeista ja huomioidaan prosenttiperiaate.		Kaikki
	Kaikki palveluyksiköt toimivat kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti. Päivitetään suunnitelmat.		Kaikki
	Turvataan riittävällä resursoinnilla monipuoliset kulttuuri- ja vapaa-ajanpalvelut eri puolella Pieksämäkeä.		Kaikki
	Monikulttuurisuudessa huomioidaan kuntalaisten yksilölliset tarpeet.		Kaikki
	Kehitetään omia, vetovoimisia ”brändejä” vapaa-ajan palveluihin, jotka lisäävät näin alueen vetovoimaisuutta.		Kaikki
Esimerkiksi: <ul style="list-style-type: none"> Joonas Aurinko Nukkekot Vedenjakaja-reitistö Seuratoiminnan kehittäminen 			

Kasvatus ja opetuspalvelujen kehittämisohjelma

Strateginen päämäärä	Toimenpide	Aikataulu	Vastuutaho
1. Elinvoiman lisääminen	Kasvatus- ja opetuspalvelut	2019 ->	
<ul style="list-style-type: none"> Kaupunki kehittää ja luo uusia kuntalaislähtöisiä palveluja. 	<ul style="list-style-type: none"> Huolehditaan riittävästä ja laadukkaista kasvatus- ja opetuspalveluista pitämällä päiväkotij- ja kouluverkko riittävän laajuisena sekä tarjoamalla mahdollisimman monipuolista toisen asteen koulutusta. 		varhaiskasvatus perusopetus Lukio
	<ul style="list-style-type: none"> Kehitetään huoltajien osallisuutta tukevia toimintamalleja kannustamalla vanhempia mukaan lasten ja nuorten palvelujen järjestämiseen kuten toimikuntiin, vanhempainiltoihin ja tapahtumiin. 		Kaikki
	<ul style="list-style-type: none"> Huolehditaan, että meillä on osaavaa, työstään innostunutta ja kehittämishaluista henkilöstöä. 		Kaikki
	<ul style="list-style-type: none"> Tehdään markkinointikampanja Pieksämäellä työssäkäyville perheille yhteistyössä muiden toimialojen kanssa. 		Hallinto
	<ul style="list-style-type: none"> Nuorisotyötä- ja politiikkaa toteutetaan monialaisessa yhteistyössä paikallisesti, maakunnallisesti sekä kansainvälisesti. 		Nuorisotoimi
	<ul style="list-style-type: none"> Tuetaan nuorten osallisuutta palvelujen järjestämisessä sekä yhteiskunnallisessa keskustelussa ja päätöksenteossa. 		Nuorisotoimi
	<ul style="list-style-type: none"> Selvitetään teemallisten luokkien tarve. 		Perusopetus
	<ul style="list-style-type: none"> Tuetaan vanhemmuutta eri toimijoiden yhteistyöllä. 		Kaikki
	<ul style="list-style-type: none"> Hyödynnetään digitalisaatiota toisen-asteen opiskelussa ja markkinoinnissa. 		Lukio
	<ul style="list-style-type: none"> Tarjotaan mahdollisuus korkeakouluopintoihin toisen asteen opiskelijoille. 		Lukio

Strateginen päämäärä	Toimenpide	Aikataulu	Vastuutaho
2. Hyvinvoinnin edistäminen ja lisääminen <ul style="list-style-type: none"> Kaupunki edistää kaupunkilaisten terveyttä ja hyvinvointia kehittämällä kulttuuri- ja liikunta-mahdollisuuksia. Kaupunki luo mahdollisuudet monipuoliseen koulutukseen, joka vastaa myös paikallisen elinkeino-elämän tarpeisiin. 	<ul style="list-style-type: none"> Jatketaan kokonaisvaltaista ja laajamittaista sivistystoimen kehittämistyötä yhdessä eri toimijoiden kanssa. 	2019 ->	Kaikki
	<ul style="list-style-type: none"> Panostetaan entistä enemmän varhaiseen tukeen ja ennaltaehkäisyyn. 		Kaikki
	<ul style="list-style-type: none"> Varhaiskasvatusta kehitetään palveluverkkoselvityksen mukaisesti. 		Varhaiskasvatus
	<ul style="list-style-type: none"> Pidetään hyvää huolta päiväkotien ja koulujen kunnosta. 		Varhaiskasvatus Perusopetus Lukio
	<ul style="list-style-type: none"> Lisätään liikuntaa lasten päivään. 		Varhaiskasvatus Perusopetus
	<ul style="list-style-type: none"> Otetaan tunnetaitokasvatus vahvemmin mukaan varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen. 		Varhaiskasvatus Perusopetus
	<ul style="list-style-type: none"> Säilytetään lasten ja nuorten ilmainen kulkeminen harrastuksiin Paikallisliikenteen vuoroilla. 		Hallinto
	<ul style="list-style-type: none"> Turvataan riittävät oppilas- ja opiskelijahuoltopalvelut. 		Esi- ja perusopetus Lukio
	<ul style="list-style-type: none"> Nuorisotyö koordinoi ja yhteensovittaa keskeisiä nuorten palveluja sekä toimii sillanrakentajana eri viranomaisten välillä tehden yhteistyötä kansalaistoiminnan, koulujen ja oppilaitosten sekä nuorisotoimialan verkostojen kanssa. 		Nuoristoimi
	<ul style="list-style-type: none"> Tuodaan yrittäjyyskasvatus kiinteämmin osaksi lasten ja nuorten koulupäivää. Kuudennen ja yhdeksännen luokan oppilaat osallistuvat yrittäjyysprojektiin ja vierailevat Yrityskylässä. 		Perusopetus Lukio
<ul style="list-style-type: none"> Toisen asteen opetuksen kehittäminen työelämälähtöisesti ja yhteistyön lisääminen mm. korkeakoulujen kanssa. 	Lukio		

Strateginen päämäärä	Toimenpide	Aikataulu	Vastuutaho
3. Aluekehittämisen mahdollistava kuntatalous • Kaupunki kehittää toimintamahdollisuuksia yrityksille ja luo vetovoimaa työllistymisen ja asumisen mahdollisuuksien parantamiseksi.	• Päivitetään palvelurakennesuunnitelmia jatkuvana toimintana. Jokaisen rakennusinvestoinnin kohdalla tulee tehdä perusteellinen palvelutarvekartoitus koko alueen tarpeista.	2019 ->	Kaikki
	• Tehdään selvitys toisen ja korkea-asteen koulutuksen kehittämiseksi huomioiden koulutusreformi ja lainsäädännön muutokset, opiskelijamäärät sekä työelämäyhteistyö.		Lukio
	• Kaikki palveluyksiköt toimivat kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti. Päivitetään suunnitelmat.		Kaikki
	• Kaupunki ylläpitää omaa lukiokoulutusta mikä omalta osaltaan tukee perheiden mahdollisuutta asua ja työskennellä Pieksämäellä.		Lukio
	• Järjestetään laadukkaat varhaiskasvatuspalvelut lähipalveluperiaatteella.		Varhaiskasvatus
	• Panostetaan tehokkaaseen markkinointiin.		Kaikki
	• Kehitetään sähköistä asiointia ja palveluja kustannustehokkaasti.		Kaikki
	• Monikulttuurisuudessa huomioidaan kuntalaisten yksilölliset tarpeet.		Kaikki
	• Huolehditaan nuorten ja yritysten kohtaamisesta (ohjaus ja TE-palvelut).		Nuorisotoimi
• Annetaan kaupungin kesätyöseteli kaikille nuorille.		Nuoristoimi	

PIEKSÄMÄEN KAUPUNKI
PL 125, Kauppakatu 1
76100 Pieksämäki
015 788 2111
kirjaamo@pieksamaki.fi
www.pieksamaki.fi
www.visitpieksamaki.fi